

LUMIJOEN KUNTA
Perusturvalautakunta
Kunnankuja 1
91980 LUMIJOKI

**IKÄIHMISTEN SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISTEN ASUMISPALVELUJEN
MYÖNTÄMISEN PERUSTEET 1.1.2020**

Johdanto

Asumisen ja palvelujen ratkaisuja suunniteltaessa noudatetaan normaaliuden periaatetta niin, että iäkkäiden asunnot ovat mahdollisimman usein tavanomaisessa asuntokannassa. Asumisen ja palvelujen toimivaksi yhteensovittamiseksi kehitetään myös uudenlaisia esteettömiä, turvallisuutta ja itsemääräämistä tukevia yhteisöllisiä ratkaisuja, jotka huomioivat toimintakyvyssä tapahtuvat muutokset. Nämä ratkaisut rakennetaan paikallisiin olosuhteisiin sopiviksi.

Asumispalveluita ohjaavat lainsäädäntö ja suositukset. Sosiaalihuoltolain (1301/2014 § 11, § 14, § 21) mukaan kunnan on huolehdittava asumispalvelujen järjestämisestä. Asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua ja tukea asumisessa ja asumisensa järjestämisessä. Sosiaalihuoltolain mukaisia asumispalveluja ovat tehostettu palveluasuminen ja tuettu palveluasuminen.

Vanhuspalvelulain (980/2012) mukaan kunnan on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti kotiin annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluilla.

Laatusuositus (STM 2017:6) hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi edellyttää ikäystävällistä palvelujen rakennetta siten, että asumista ja palveluja kehitetään samanaikaisesti. Tavoitteena on lisätä koko ikääntyneen väestön tietoisuutta asumisen ennakkoinnin merkityksestä sekä tehdä valintoja asumisen suhteen tulevia tarpeita ennakoiden. Tavoitteena on tukea ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa tarvitsevien asiakkaiden mahdollisuutta elää ja asua kodikkaassa ympäristössä, jossa tarvittava hoito ja huolenpito on turvattu ja iäkäs henkilö voi kokea elämänsä arvokkaaksi, merkitykselliseksi ja turvalliseksi.

Asumispalvelu muodostuu asiakkaalle tarjottavasta kodinomaisesta, viihtyisästä ja asiakkaan henkilökohtaisia tarpeita vastaavasta asumisesta, siihen keskeisesti liittyvistä tukipalveluista ja kuntoutuksesta, kuntoutumista edistävästä hoidosta ja hoivasta. Asiakasta aktivodaan ja kannustetaan omatoimiseen ja itsenäiseen suoriutumiseen omien voimavarojen mukaisesti. Palvelun keskeisenä periaatteena ovat asiakaslähtöisyys, asiakkaan oikeudet ja itsemääräämisoikeus sekä asiakkaan osallistuminen ja kuulluksi tuleminen häntä koskevien palvelujen suunnitteluun ja päätöksentekoon.

TUETTU ASUMINEN

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 § 2 momentin mukaista tuettua asumista järjestetään iäkkäille henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäisessä asumisessa. Lumijoen kunta on tehnyt sopimuksen Vanhustentaloyhdistys ry:n kanssa. Vanhustentaloyhdistys ry:n tuetut vuokra-asunnot 20 sijaitsevat lähellä Palvelukeskus Lumilyhtyä ja terveysasemaa. Tuetussa asumisessa asiakas saa kotihoidon palveluja tehostetusti klo 7.00-21.00. Yöaikaiseen palvelutarpeeseen vastataan turvapuhelinhälytyksellä, joka ohjautuu Palvelukeskus Lumilyhtyyn. Asiakas tekee vuokrasopimuksen kunnan kanssa ja häntä ohjataan hakemaan Kelalta asumistukea. Vuokrasopimuksen allekirjoittavat kunnan hyvinvointipäällikkö ja vuokralainen.

Tuetun asumisen myöntämisperusteet:

- Asiakas tarvitsee useita hoivakäyntejä vuorokaudessa, mutta tarvetta ei ole ympärivuorokautiseen asumispalveluun
- Asiakkaalla on turvattomuuden tunne ja hän hyötyy tuetusta asumisesta
- Tarve päivittäiseen tukeen ja apuun asumisessa
- MapLe 4

TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN LUMILYHTY

Tehostetulla palveluasumisella tarkoitetaan ympärivuorokautisen hoidon järjestämistä. Tehostettu palveluasuminen voi olla joko lyhyt- tai pitkäkestoista. Lumijoella tehostetun palveluasumisen asumisyksikkö on 21 paikkainen Lumilyhty. Henkilöstöä on paikalla ympärivuorokauden. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on päättänyt paikkaluvun ja henkilöstömäärän 13.6.2019. Henkilöstörakenne sisältää yhden palveluesimiehen, sairaanhoitajan ja lähihoitajia. Tehostetussa palveluasumisessa asiakkaat ovat vuokrasuhteessa kuntaan.

Tehostettu palveluasuminen sisältää seuraavat:

- Asiakkaan hoidon ja hoivan suunnittelu, koordinointi ja toteutus
- Asiakkaan ja hänen läheisten tarvitseman ohjauksen ja neuvonnan toteutuksen
- Syöminen, juominen ja lääkehoito
- Peseytyminen, pukeutuminen ja asiakkaan erityistoiminnot
- Toiminnallisuus ja aktiviteetit
- Nukkuminen ja lepo
- Siivous- ja vaatehuoltopalvelut
- Asiakkaan arjen asiointi

Tehostetun palveluasumisen myöntämisperusteet:

- Asiakkaan toimintakyky on alentunut fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista syistä
- Kotona ei enää pärjää tehostetun kotihoidon palvelujen turvin, käyntejä 4-5:n/vrk
- Asiakas tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa, hoivaa, turvallisuutta, tukea ja valvontaa. Toisen henkilön apu lähes kaikissa päivittäisissä toimissa useita kertoja. Avuntarve myös yöaikaan.
- Asiakkaalla ei ole lääketieteellistä hoidontarvetta sairaalatasoiseen hoitoon.
- Asiakas voi asua elämänsä loppuun tehostetussa palveluasumisessa
- Ikääntyneet asiakkaat pääsääntöisesti 65 vuotta täyttäneet
- Asiakkaiden muistitoiminnot ovat vaikeasti tai keskivaikeasti alentuneet ja heillä on diagnosoitu vaikea/keskivaikea dementia, sairauteen liittyvän karkailutaipumusten vuoksi he tarvitsevat valvottuja asumispalveluita.
- MapLe 5

Hoidon- ja palvelutarpeen asteikko (MapLe 5 asteikolla 1-5:n)

MapLe (Method of Assigning Priority Levels) – mittaria käytetään arvioitaessa asiakkaan palveluntarvetta yhdessä muun tiedon kanssa mm. asiakkaan koettu terveys, asiakkaan toivomukset, aiempien sairaalahoitojen määrä ja läheisten tarpeet.

Mittari kuvaa asiakkaan palvelujen tarvetta asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä enemmän palveluntarvetta.

MapLe (1-5) luokitus

1. Vähäinen palvelutarve
2. Lievä palvelutarve
3. Kohtalainen palvelutarve
4. Suuri palvelutarve
5. Erittäin suuri palvelutarve

LYHYTAIKAINEN PALVELUASUMINEN ELI VUOROHOITO

Vuorohoito tukee iäkkäiden henkilöiden kotona asumista ja omaishoitajan jaksamista. Lyhytaikaisen asumisen avulla järjestetään omaishoidon lakisääteiset vapaat 3 vrk kuukaudessa, jatkohoito kotiutusvaiheessa vuodeosastolta Lumilyhtyyn ja edelleen kotiin. Tavoitteena on yksilöllinen toimintakykyä tukeva hoito, joka edistää kotona selviytymistä.

Lyhytaikaisen hoidon myöntämisperusteet

- asiakkaan lyhytaikainen toimintakyvyn lasku ja siitä kuntoutuminen
- asiakasta hoidetaan kotona omaishoidolla, omaishoidon lakisääteiset vapaat
- jatkohoitopaikka kotiutusvaiheessa
- palvelutarpeen arviointijakso
- hoitajakso sovitaan yksilöllisesti asiakkaan tarpeen mukaan hoito- ja palvelusuunnitelmassa tai omaishoidon sopimuksessa

Menettely asumispalveluihin hakeutumisessa:

- Asiakkaaksi hakeutumisen aloite tulee asiakkaalta itseltään, omaiselta, kotihoidon henkilöstöltä tai terveyskeskuksen vuodeosastolta
- Kirjallinen hakemus kuntaan
- Palvelutarpeen arviointi ml RaiSreener ja muistitesti
- Käsittely kunnan SAS-työryhmässä
- Päätöksenteko kunnan Hyvinvointipäällikkö
- Vuokrasopimuksen tekeminen